

Monumentnummer*: 511663

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 juli 1999
Kadaster deel/nr 82701/131

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Schalkwijk Houten Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Schalkwijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Houten I 1160

Omschrijving**

Inleiding

De neogotische GRAFKAPEL is in 1864 gebouwd naar ontwerp van architect H.J. van den Brink (1816-1883) op het midden van de rooms-kahtolieke begraafplaats, ten noorden van de naastgelegen, door A. Tepe ontworpen, H. Michaëlkerk, welke van rijkswege is beschermd. De glas-in-lood vensters met bijbelse scènes zijn in 1883 vervaardigd door J.B. Capronnier uit Brussel. Opdrachtgevers waren Franciscus Joannes baron Van Wijckerslooth van Weerdesteijn (1792-1864) en zijn vrouw Charlotte prinsesse de la Tremouille et de Thouars (1825-1879) die in 1863 een stuk grond op de begraafplaats hadden gekocht en wiens wapenschilden in de archivolt bij de entree van de grafkapel zijn aangebracht.

Omschrijving

Kapel met als plattegrondvorm van een Grieks kruis bestaat uit één bouwlaag onder een met schubvormige leien gedekt kruisvormig zadeldak (Rensdak). Op de nokuiteinden van de topgevels zijn natuurstenen kruisbloemen en een natuurstenen kruis (zuidwest zijde) gezet. Boven een hardstenen plint zijn de gevels opgetrokken in grauwe baksteen (staand verband) en onder de dakrand afgewerkt met een muizentandlijst. De topgevels zijn bekroond met een natuurstenen, ezelsrugvormige afdekplaten, waaronder een gecombineerde muizentand- en zaagtand lijst is gemetseld. De aanzetten van de topgevels hebben een natuurstenen console met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

peerkraalmotief. Tegen de hoeken van de vier topgevels zijn overhoeks, tweemaal versneden steunberen gemetseld. De versnijding is afwerkt door middel van een natuurstenen waterlijst met waterhol. De hoofdingang tot de kapel bevindt zich in de zuidwest gevel. Deze bestaat uit een natuurstenen, geprofileerde spitsboogvormige archivolt, waarin een getoogde dubbele lattendeur (kraaldelen) is gezet. De smeedijzeren gehengen hebben uitwaaiende krulvormen met bladmotieven. In de archivolt boven de deur is twee klimmende leeuwen, die het wapen van de opdrachtgevers van de familie Van Wijckerslooth van Weerdensteijn dragen.. Erboven in de geveltop is in een natuurstenen driepas met driehoeken de tekst gegraveerd: 'Grafstede der familie Van Wijckerslooth Van Weerdensteijn Schalkwijk'. In de noordoostgevel bevindt zich een getoogde ingang naar de grafkelder, waarvoor een verdiept terras met een hardstenen trap ligt. De ingang is met een spijlenhek dichtgezet. Daarboven bevindt zich een groot spitsboogvormig venster met glas-in-lood ramen en tracering met vier- en driepassen. In de noordwest en zuidoostgevel zijn kleinere spitsboogvormige vensters met glas-in-lood ramen gezet. Het interieur van de kapel bevindt zich grotendeels in oorspronkelijke staat. De muren zijn wit bepleisterd en op de vloer liggen tegels met leliemotieven en cirkels. Op de hoeken zijn gebundelde pijlers bekroond door natuurstenen kapitelen met gekrulde accanthusbladeren van waaruit de natuurstenen ribben over de gemetselde gewelven lopen. Onder het venster in de noordoostelijke kruisarm bevindt zich een zandstenen altaar met drie korte zuilen met vlakke marmeren schacht en frescoschilderingen in de spitsbogige spaarvelden. Het houten hek vóór het altaar is dichtgezet met koperkleurig snijwerk, voornamelijk bestaande uit bloem- en bladmotieven en het lam God's op het centrale, ronde paneel. De glas-in-lood vensters met bijbelse scènes van J.B. Capronnier stellen de verrijzenis van Christus, de opwekking van het dochttertje van Jairus en de opwekking van Lazurus voor. In de kapel staan twee beelden van de Belgische beeldhouwer Joseph Tuerin, voorstellende Santa Anna uit 1861 en Sint Cornelius uit 1857.

Waardering

De grafkapel is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als voorbeeld van neogotische grafkapel uit het derde kwart van de 19de eeuw, die zowel in- als uitwendige gaaf is wat betreft hoofdvorm, materiaalgebruik en detailleringen. Tevens is het object van belang als uiting van de adellijke grafcultuur bij de rooms katholieken in de 19de eeuw. Het heeft ensemblewaarde als markant en beeldbepalend object op de begraafplaats, gesitueerd nabij bij de door A. Tepe ontworpen H.. Michaëlkerk.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Grafkapel(H)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument